

KÖNYVSZEMLE

Kőrösi Csoma Sándor: *Buddha élete és tanításai*. Fordította, az előszót írta és jegyzetekkel ellátta Bodor András. II. javított kiadás. Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1982. 224 l.

A híres ázsiai utazó és nyelvtudós nagy érdeklődést kiváltó vallástörténeti munkája *The Life and Teachings of Buddha* (Buddha élete és tanításai) címen 1957-ben, Calcuttában jelent meg. A könyv négy tanulmányt tartalmaz. Az elsőben W. W. Hunter, angol író Kőrösi Csoma Sándor életét mutatja be. A következő kettő Kőrösi Csoma két tanulmánya a tibeti buddhizmusról, a negyedik, *Függelék*ként egy ismeretlen szerzőnek *The Literature of Tibet* (A tibeti irodalom) c. dolgozata. Ennek a Calcuttában kiadott könyv fordítását nyújtja a Kriterion Könyvkiadó a *Függelék* elhagyásával.

Kőrösi Csoma Sándor a tibetológia első nagy európai képviselője. Filológiai jelentősége mellett a vallástörténelem elismert úttörője is. Jól ismerte a szanszkrit és tibeti nyelvet. A tibeti kolostorokban eredeti források alapján tanulmányozta a buddhizmus irodalmát, annak *Kah-gyur* és *Sztan-gyur* néven ismert nagy kanonikus gyűjteményeit. Vallástörténeti érdeklődéséről tanúskodnak a tibeti buddhizmusról írt közleményei és tanulmányai, melyek a Bengáliai Ázsiai Társaság folyóiratában jelentek meg. 1833-ban *Origin of the Shakya Race* (Shakya nemzetség eredete) címen tanulmányt közölt Buddha nemzetségének történetéről. 1836-ban *Notices on the Life of Shakya* (Jegyzetek Shakya életéről) címen a tibeti buddhista kánonnak Buddhára vonatkozó részeit ismertette. Ugyanebben az évben jelent meg két alapvető tanulmánya: az *Analysis of the Kah-gyur* és az *Analysis of the Stan-gyur* a (Kah-gyur, illetve a Sztan-gyur elemzése). Utolsó nagyobb művét 1838-ban publikálta *Notices on the Different Systems of Buddhism* (Jegyzetek a Buddhizmus különböző rendszereiről) címen. Végül érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy Kőrösi Csoma Sándor a buddhizmus ismertetése mellett foglalkozott a protestáns vallásos irodalom átültetésével is tibeti nyelvre (pl. imák, zsoltárok). A calcuttai kiadású könyv Kőrösi Csoma *Jegyzetek Shakya életéről* és a *Kah-gyur elemzése* c. tanulmányait közli teljes egészében.

Kőrösi Csoma vallástörténeti munkáit az óvatos fogalmazás, a pozitívista adatközlés és bizonyos fokig az értékelés hiánya jellemzi. Ennek oka részben a szerző ismert tudományos szerénysége és alaposságra való

törekvése. Tudatában volt ugyanis a vallástörténeti anyag óriási, nehezen átfogható voltának, és ezért tartózkodott az általánosításoktól. B. Saint Hilaire, a nagynevű francia orientalista így értékeli munkásságát: „Kőrösi Csoma Sándor neve érdemes arra, hogy örökre fennmaradjon, még pedig két oknál fogva. A filológia története sohasem feledkezhet meg arról, hogy Csoma kivételes felfedezést tett, amikor Tibet nyelvét és irodalmát feltárta a tudomány számára, s ezt a munkálkodást annyi kitartás, önfeláldozás és nélkülözés árán vitte véghez, mint senki más. A tudomány hőseinek és vértanúinak sorában Csoma mellett senki más nem lehet említeni“.

Kőrösi Csoma Buddha-tanulmánya Bodor András kiváló fordításában, bevezető tanulmányával és jegyzeteivel először 1972-ben jelent meg. A II. javított kiadást az olvasóközönségnek a könyv iránt megnyilvánuló érdeklődése tette szükségessé. Ez pedig Kőrösi Csoma vallástörténeti munkásságának az elismerését is jelenti.

Rezi Elek

SEMĂNĂTORUL CREȘTIN

Revista Bisericii Unitariene din R. S. România

Anul 88

Nr. 3

1982

CLUJ-NAPOCA

CUPRINS

23 August 125

STUDII

Dr. Gene Reeves: „Process“ filozofie și concepția despre Dumnezeu 127
Lajos Kelemen: Din trecutul parohiei unitariene Cioc 135
Pál Binder: Cariera celor trei intelectuali unitarieni din sfârșitul
secolului al XVI-lea din Ardeal 139
György Gaal: Foile manuscrise ale Colegiului Unitarian din Cluj 144
Júlia Murvay: Decorația interioară a bisericii 151

LUCRĂRI OMILETICE

Sándor Benedek: Veniți după mine 155
László Székely: Nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău 158
Domokos Simén: Fericiți făcătorii de pace 159
Mózes Kedei: Fiți desăvîrșiți 161
Ferenc Szász: Cu smerenie să mergi înaintea Dumnezeului tău 163
Endre Májay, László Székely, Mózes Kedei: Schițe de predici 165

VIATA BISERICESCA ȘI ȘTIRI 174

RECENZII 181

Colectivul de redacție — Editors

Președintele și redactor responsabil: P.S.S. dr. Lajos Kovács, membrii: dr. János Erdő (redactor responsabil adjunct), dr. Árpád Szabó, Dezső Szabó (redactori), Ferenc Sebe și György András

CHRISTIAN SOWER

Journal of the Unitarian Church in R. S. Romania

Volume 88

1982

Number 3

CLUJ-NAPOCA

CONTENTS

August 23rd 125

STUDIES

The Process Thinking and the Conception of God, G. Reeves . . . 127
Data from the Past of the Unitarian Parish Csokfalva, L. Kelemen . . . 135
The Way of Life of Three Unitarian Intellectuals at the End of the
16th Century in Transylvania, P. Binder 139
Manuscript Gazettes of the Unitarian College from Cluj, G. Gaal . . . 144
The Inside Decoration of the Church, J. Murvay Nagy 151

SERMONS

Come with me, and I Will Make you Fishers of Men, S. Benedek . . . 155
The Prodigal Son, L. Székely 158
Blessed Are the Peacemakers, D. Simén 159
Towards Perfection, M. Kedei 161
Walk Wisely before your God, F. Szász 163
Sermon Sketches, E. Májay, L. Székely, M. Kedei 165

CHURCH LIFE — NEWS 174

BOOK REVIEW 181

Redacție — Editorial Office

3400 Cluj-Napoca, Bdul Lenin nr. 9, R. S. Romania, Tel. 146—09

Intreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca, cda. nr. 3024

